

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Інноваційні моделі надання соціальних послуг»

2021 – 2022 навчальний рік

Освітня програма: «Соціальна педагогіка».

Спеціальність: 231 Соціальна робота.

Галузь знань: 23 Соціальна робота.

Рівень вищої освіти: другий (магістерський).

Викладач	Попова Анастасія Сергіївна, к.пед.н., ст. викладач кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти
Посилання на сайт	https://dspace.bdpu.org/handle/123456789/1134 https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=19
Контактний телефон	050 335 99 68/063 335 99 68 (Viber)
Е-mail викладача	kovaleva.anastasia.45@gmail.com
Графік консультацій	вівторок: 12.00-14.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Форма навчання	Кількість кредитів/годин	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Звітність
денна	3/90	8	6	76	Залік
заочна		8	4	78	

Семестр: III семестр (денна форма), III семестр (заочна).

Мова навчання: українська.

Ключові слова: складні життєві обставини, соціальне обслуговування, соціальна послуга, інновація, соціальний маркетинг.

Мета курсу: сприяння засвоєнню майбутніми фахівцями із соціальної роботи/менеджерами соціальних організацій основ інноваційної діяльності, сутності і особливостей інноваційних технологій, моделей і методів надання соціальних послуг, необхідних для здійснення інноваційної діяльності у соціальній сфері.

Предмет курсу: організаційні засади соціального обслуговування з урахуванням інноваційних підходів до надання соціальних послуг.

Компетентності та програмні результати навчання:

Програмні компетентності:

ЗК-4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

СК-19. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації

СК-21. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

Результати навчання:

ПРН-3 Застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності, висловлюватися іноземною мовою, як усно, так і письмово.

ПРН-22 Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

ПРН-25 Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

Зміст курсу:

Тема 1. Система соціального обслуговування в Україні

Характеристика соціальних послуг: організаційно-правові форми, види і принципи надання. Класифікація соціальних послуг. Фінансові аспекти системи соціального обслуговування. Стандарт соціальної послуги і показники якості соціальних послуг

Тема 2. Теоретико-організаційні засади надання соціальних послуг

Законодавчі та нормативно-правові документи, що регулюють систему надання соціальних послуг. Суб'єкти та об'єкти надання соціальних послуг. Загальні та спеціальні критерії діяльності надавачів соціальних послуг. Порядок надання і отримання соціальних послуг.

Тема 3. Теоретичні засади інноваційних моделей надання соціальних послуг

Інновація та інноваційна діяльність: сутність та характеристика понять. Стадії інноваційної діяльності. Соціальні інновації, їх джерела, класифікація і типологія. Характеристика діяльності організацій, що впроваджують соціальні інновації в Україні і світі.

Тема 4. Маркетинговий підхід в організації системи соціального обслуговування

Технологія моніторингу системи соціального обслуговування. Складові поняття маркетингу соціальних послуг. Принципи, функції і концепції маркетингу соціальних послуг. Інноваційність у сфері надання соціальних послуг. Інноваційне проектування у соціальній роботі.

Тема 5. Сучасний стан інноваційних моделей надання соціальних послуг

Інтегровані соціальні служби. Єдине соціальне вікно. «Зелена» соціальна робота. Інноваційні підходи до організації соціальної роботи у громаді. Інноваційні підходи до організації соціальної роботи у бізнес-структурах. Технології фасилітації, франчайзингу, фандрайзингу, супервізії. Інноваційні соціальні послуги: «Тривожна кнопка», «Служба соціального патронажу вдома», «Санаторій вдома», «Соціальний туризм» та інші.

Тема 6. Innovations in social services in developed country

An analysis model for innovations in social services. Actors of innovation: change agents and alliances in the innovation process. Ethical foundation of social innovations in social work. Cooperation between science and practice of social innovations in social work. The priority innovations identified methods. Social innovations in developed country (Meitheal, Home Based Therapeutic Services, AMBER Alert Europe, The ComBuS project, The Parenting for Lifelong Health).

Методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, лекція, семінари бесіда (вступна, бесіда-повторення); наочні (ілюстрування за допомогою електронного опорного конспекту); практичні: (вправи, моделювання життєвих ситуацій, інтерв'ю, проектування); методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю, метод письмового контролю, метод тестового контролю).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): Навчальний курс складається з лекційних, семінарських занять, самостійної та індивідуально-дослідної роботи.

Заохочується висловлювання власної точки зору, творчий підхід до виконання передбачених програмою курсу завдань. Обов'язковим є дотримання принципів академічної доброчесності.

Лекційні заняття передбачають ведення письмового (електронного) конспекту. Наявність конспекту є однією з вимог допуску до складання іспиту.

Підготовка до семінарських занять передбачає усне опрацювання теоретичних питань за темою, спираючись на перелік рекомендованої літератури та самостійний пошук джерел для отримання необхідної інформації, з подальшим їх обговоренням у форматі дискусій, мозкових штурмів тощо. Відпрацювання пропущених семінарських занять є обов'язковим, здійснюється у форматі очного або дистанційного (на платформі Zoom) спілкування викладача зі здобувачем (не пізніше, ніж через тиждень з моменту проведення заняття та згідно графіку консультацій).

Підготовка завдань самостійної та індивідуально-дослідної роботи здійснюється у письмовому або електронному (розміщення файлів на платформі Moodle) вигляді та передбачає усне обговорення питань протягом семінарського заняття з теми або під час індивідуальної/групової консультації. Роботи, які виконано не в повному обсязі або оформлено без дотримання вимог, повертаються здобувачеві на доопрацювання. Повторно здати роботу на перевірку необхідно не пізніше, ніж через тиждень після проведення заняття з відповідної теми (письмово/в електронному вигляді на платформі Moodle).

В умовах дистанційного навчання лекційні, семінарські заняття проводитимуться в онлайн-режимі у визначений розкладом час. Самостійні та індивідуально-дослідні роботи надсилаються

на оцінювання через систему Moodle у визначений політикою курсу термін. Консультації здобувачів проводитимуться згідно визначеного вище графіку.

Допуск до заліку передбачений за умов: набрання 25 балів за роботу протягом семестру, наявності конспекту усіх лекцій та роздрукованої папки з роботами (самостійних та індивідуальних занять). Залік може проходити за двома формами (на вибір здобувачів ВО): письмовий залік та захист відповідей; тестування. За результатами продуктивної роботи протягом семестру та погодження з оцінкою – здобувачу може бути виставлена підсумкова оцінка, що дорівнює сумі балів набраних протягом семестру.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: *технічне* (комп'ютер, проектор); *програмне* (Microsoft Office: Power Point, Word, Moodle, репозитарій); *наочність* (презентації у форматі Power Point).

Система оцінювання та вимоги:

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Середнє арифметичне за поточну роботу (максимально 50 балів)	Залік	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	50	100	
25		25		25				
Тема 4		Тема 5		Тема 6				
4.1	4.2	5.1	5.2	6.1	6.2			
25		25		25				

Система нарахування рейтингових балів (поточний контроль¹)

№	Вид робіт за темами	Бали рейтингу (денна форма)	Бали рейтингу (заочна форма)
1	Тема 1.		
1.1.	Виконання самостійної роботи до теми 1: - Опрацювання теоретичних питань та опитування за ними;	0 – 10	0 – 10
1.2.	Виконання ІНДЗ до теми 1	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 1		25 балів	
Тема 2			
2.1.	Відповідь на семінарському занятті	-	0 – 5
2.2.	Доповнення на семінарському занятті	-	0 - 2
2.3.	Виконання самостійної роботи до теми 2: - Опрацювання теоретичних питань та опитування за ними;	0 – 10	0 – 10
2.4.	Виконання ІНДЗ до теми 2	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 2		25 балів	
Тема 3			
3.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	-
3.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	-
3.3.	Виконання самостійної роботи до теми 3: - Опрацювання теоретичних питань та опитування за ними;	0 - 5	0 - 10
3.4.	Виконання ІНДЗ до теми 3	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 3		25 балів	

¹ Детальний розподіл балів та критерії оцінювання до кожного виду робіт представлено у «Системі оцінювання» та розміщений на електронній платформі підтримки навчання Moodle БДПУ

Тема 4			
4.1.	Виконання самостійної роботи до теми 4: • Опрацювання теоретичних питань та опитування за ними;	0 – 10	0 – 10
4.2.	Виконання ІНДЗ до теми 4	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 4		25 балів	
Тема 5			
5.1.	Відповідь на семінарському занятті (4 години)	0 – 5	0 – 5
5.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	0 - 2
5.3.	Виконання самостійної роботи до теми 2: - Опрацювання теоретичних питань та опитування за ними;	0 – 10	0 – 10
5.4.	Виконання ІНДЗ до теми 2	0 – 10	0 – 15
Максимум за тему 5		25 балів	
Тема 6			
6.1.	Виконання самостійної роботи до теми 6: - Опрацювання теоретичних питань та опитування за ними;	0 – 10	0 – 10
6.2.	Виконання ІНДЗ до теми 6	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 6		25 балів	

За підсумками навчання за один семестр здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів² – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (екзамен).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;
 n – кількість залікових кредитів;
 50 балів – екзамен або залік.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
1-34	F

Список рекомендованих джерел:

1. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. проф. І. Д.Звереві. 2-ге видання. Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. 536 с.
2. ЗУ «Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів»: Міністерство соціальної політики України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0127-16>].

² Мінімальний допуск до заліку здобувача можливий за умови набрання ним 35 балів за виконані роботи протягом семестру.

3. ЗУ «Про інноваційну діяльність»: *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
4. ЗУ «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності»: *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>
5. ЗУ «Про соціальні послуги»: *Верховна рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/966-15>
6. Іванова Л. О. Маркетинг послуг : навчальний посібник / Л. О. Іванова, Б. Б. Семак, О. М. Вовчанська. Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2018. 508 с.
7. Кращі практики. *Міністерство соціальної політики України*. URL: <https://www.msp.gov.ua/content/krashchi-praktiki.html?PrintVersion>
8. Логвиненко Т. О. Технології соціально-педагогічної роботи з різними категоріями дорослого населення : курс лекцій / Т. О. Логвиненко, Н. В. Гордієнко. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2012. 312 с.
9. Маркетинг соціальних послуг : навчальний посібник / За заг. ред. В. Г. Воронкової. К. : Видавничий дім «Професіонал», 2008. 576 с.
10. Маркетинг соціальних послуг / А. Ф. Приходько // [Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11 : Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_011_2014_19_28). 2014. Вип. 19. С. 173-178. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_011_2014_19_28
11. Палеха Ю.І., Палеха О.Ю. Маркетинг інформаційних продуктів і послуг: Навч.посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2016. 480 с.
12. Платонова Н. М. Інновації в соціальній роботі: учеб. пособие для студ. учреждений высш. проф. образования / Н. М. Платонова, М.Ю. Платонов. 2-е изд., стер. М.: Издательский центр Академия, 2016. 256 с.
13. Langer A., Eurich J., S. Güntner. Innovation in Social Services: A Systematizing Overview based on the EU Research Platform INNOSER. Springer VS: London, 2019. 184 p.
14. Плахова О. М. Сучасні технології соціальної роботи з групами ризику: навч.-метод. посіб. для студ. соціологічного ф-ту. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 70 с.
15. Положення «Про затвердження критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг»: *Кабінет Міністрів України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-2020-%D0%BF#Text>
16. Порядок організації надання соціальних послуг: *Кабінет Міністрів України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text>
17. Посібник із визначення потреб населення об'єднаної територіальної громади у соціальних послугах /. Практичні рекомендації. Київ, 2019. 72 с.
18. Типове положення про центр надання соціальних послуг: *Кабінет Міністрів України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/177-2020-%D0%BF#Text>
19. Яремчук О. В. Інновації в соціальній роботі: Навчально-методичний посібник / О. В. Яремчук. Одеса : Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2018. 262 с.
20. Rey-García, M.; Felgueiras, A.; Bauer, A.; Einarsson; T.; Calo, F.; and Cancellieri, G. (2016). Social innovation in social services. Filling the resource-needs gap for the most vulnerable through crosssector partnerships and civic engagement. Deliverable 5.4 of the project: “Impact of the Third Sector as Social Innovation” (ITSSOIN), European Commission. 7th Framework Programme, Brussels: European Commission, DG Research, 2016. 93 p. URL: http://itssoin.eu/site/wp-content/uploads/2017/01/ITSSOIN_D5.4_Social_innovation_in_Social-Services.pdf

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Верховна Рада України. Офіційний сайт (законодавство) <http://zakon4.rada.gov.ua/>
4. Міністерство соціальної політики України. Офіційний сайт (урядовий портал) www.mlsp.gov.ua
5. Медіатека ФДССО.